

Mænd, som vare samlede paa Askov i 1881, have været i god Forstaaelse med det, som havde en Fremtid og Udvikling for sig i Danmarks Kirkely, saa at det naturligt er gaaet paa den Maade, at det Arbejde, man paa det kirkelige Lovgivningsomraade har fremmet, har sluttet sig om disse 8 Punkter.

Naar jeg nu tager dem op Punkt for Punkt alle 8, gør jeg det af praktiske Hensyn og ikke, fordi jeg netop med Hensyn til Punkt 1 eller den Række, hvori Punkterne følge, kan paavise den stærkeste Udvikling i de 10 Aar.

Punkt 1 i Askovadressen omhandler Præsteløftet. Man ønskede paa Askovmødet i 1881 at ændre — jeg vil bede meget om, at man lægger Mærke til, at der ikke er Tale om at afskaffe, men om at ændre — Præsteløftet, saaledes at „Præsterne forpligtes til efter deres bedste Overbevisning at lære overensstemmende med den hellige Skrift og at forvalte Sakramenterne sømmeligt efter Herrens Indstiftelse“. Det er et gammelt, grundtvigsk Program, og maaske en Del af det høje Tings Medlemmer vil erindre, at paa det første kirkelige Vennemøde udtalte Grundtvig sig overmaade stærkt om Nødvendigheden af en Ændring i dette Præsteløfte, ja, brugte disse overmaade skarpe Ord: „Hvis det ikke sker, vil inden en Menneskealder det Samfund indenfor Kirken, som slutter sig til mig, forsvinde“. Men den kirkelige Lovgivning, det kirkelige Lovgivningsarbejde, der er sket i de sidste 10 Aar, har heller ikke ladet dette Punkt uberørt. Jeg maa gøre det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds opmærksom paa, at det kirkelige Udvalg, hvis store og gode Handlinger vel snart kunne være noget mere anerkendte end tidligere, er ikke gaaet uden om den Sag, men overdrog afdøde Biskop Rørdam at indlede en Forhandling med Ministeriet om en Ændring i dette Præsteløfte. Nu ved jeg ikke, om det ærede Medlem er klar over, at dette Spørgsmaal om Præsteløftets Ændring berører foruden den rent kirkelige Side ogsaa en mere praktisk Side Folkekirken vedrørende. Jeg kan ikke komme nøjere ind paa dette nu her i Dag, men maa blot sige, at det er umuligt at afgøre eller træffe en Ændring med Hensyn til Præsteløftet, inden man er klar over Folkekirkens hele Stilling, ikke mindst med Hensyn til det pekuniære. Det vil blive nødvendigt af Hensyn til bestaaende Love. Den Opgave, Biskop Rørdam fik, at indlede Forhandling med Ministeriet om

den Sag, efterkom han. Og jeg kan oplyse, at min højtærede Forgænger som Kultusminister ogsaa virksomt har grebet ind paa dette Omraade, og jeg kan sige, at dette er fortsat ogsaa af mig, og at denne Sag i Øjeblikket er under Overvejelse paa det Sted, hvor den rettelig skal afgøres. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds og andre ærede Medlemmer her i Tinget ville sikkert være klare over, at det egentlig ikke er et Spørgsmaal, som i første Linie angaar Rigsdagen, men at det er et administrativt Spørgsmaal, at det er et af de Spørgsmaal, som det ærede Medlem fra Vinderup (Moltesen) i Forgaars udtalte sig saaledes om, at det maatte man helst lade rette vedkommende faa et afgørende Ord at sige om. Omend Kultusministeren formelt kommer til at bære Ansvar, naar Afgørelsen falder, bliver Forholdet i Virkeligheden dette, at alt det forberedende Arbejde, som vedrører dette Spørgsmaal, maa foregaa andetsteds. Altsaa, det første Punkt har ikke ligget dødt i de 10 Aar. Det kirkelige Lovgivningsarbejde, hvortil Initiativet er taget af det ærede Medlem fra Ringkøbing og hans Parti, har ogsaa berørt denne Sag.

Nr. 2 paa Askovadressen lyder saaledes: „Der indrømmes Sognemenighederne Ret til at vælge deres Præster“. Det har jeg jo kun behov at nævne, for at man straks vil se, at det kirkelige Lovgivningsarbejde, der er foregaaet i disse 10 Aar, sandelig ogsaa har berørt dette Spørgsmaal. Nu mente det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds, at det havde været heldigt, om jeg havde knyttet Traaden tilbage til 1894 til det Forslag, som Bojsen og Clausen den Gang indbragte, saa vilde jeg være kommen i et bedre Spor. Jeg tror, det maa hidrøre fra, at det ærede Medlem ikke er ganske klar over, hvordan dette Spørgsmaal om Præstevalg er behandlet her i dette Ting, thi der er ikke slaaet ind paa noget nyt Spor hverken af det ærede Medlem fra Ringkøbing eller af andre. Det er ganske det samme, som har været indslaaet første Gang, for Resten ikke af Venstre, men af de Nationalliberale i dette høje Ting.

Jeg skal tillade mig at oplyse, at de Forslag, der have været fremme her i Tinget om Præstevalg, hvoraf det første var et Forslag fra Hall i 1870, hvilket Forslag blev vedtaget i Landstinget den 30. November 1870 og i Folketinget ved tredje Behandling 17. Marts 1871, give ingenlunde, hvad det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds ønsker, et direkte